

۲۲۳ ۱۳۱۶۵
۱۶-۵۱۲۸

به نام خداوند جان و خرد

کوروش بزرگ چه کسی بود؟

www.ketab.ir

گردآورنده:

ابوالفضل طاهریان ریزی

سرشناسه: طاهریان ریزی، ابوالفضل، ۱۳۵۲ - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور: کوروش بزرگ چه کسی بود؟ گردآورنده ابوالفضل طاهریان ریزی.
مشخصات نشر: تهران: طاهریان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۷۲ ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۸۴-۱۶۸-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: کوروش هخامنشی، شاه ایران، - ۲۹ ق.م. - ادبیات نوجوانان
Cyrus, The Great, King of Persia -- Juvenile literature: موضوع
هخامنشیان، ۵۵۸ - ۳۳۰ ق.م. - ادبیات کودکان و نوجوانان -- تاریخ -- ایران
موضوع: Juvenile literature: 558 - 330 B. C. -- Achaemenians, Iran -- History
رده‌بندی کنگره: DSR ۲۳۶
رده‌بندی دیویی: ۹۹۵/۰۱۵ [ج]
شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۶۶۴۵

www.ketab.ir

«کوروش بزرگ چه کسی بود؟»

● گردآورنده: ابوالفضل طاهریان ریزی

- ناشر: انتشارات طاهریان ● نوبت چاپ: اول ● سال چاپ: ۱۴۰۰ ● تیراژ: ۱۰۰ جلد
- قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان ● تایپ، صفحه‌بندی و طرح جلد: آرزو خسروپور ● چاپ: اسلامی
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۸۴-۱۶۸-۳ ● شابک الکترونیک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۸۴-۱۶۹-۰

آدرس: میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی نژاد، پلاک ۲۶۶، طبقه چهارم، واحد ۱۱
تلفن: ۶۶۴۹۷۳۳-۶۶۹۷۰۷۶۷ تلفکس: ۶۶۹۷۴۱۵۲
www.Taherianpress.com
با تشکر از همراهی هوشمندانه شما خواننده محترم، به اطلاع می‌رساند برای بهره‌گیری از تسهیلات و خدمات نوین حمایتی انتشارات طاهریان و همچنین شرکت در قرعه‌کشی خوانندگان ویژه مجموعه کتاب‌های به سوی موفقیت، لطفاً حتماً عدد ۱ را به شماره ۰۷۰۸۷۰۰۰۷۰۰۰ ارسال کنید تا یکی از برندگان ما باشید.

مقدمہ

کوروش دوم (به پارسی باستان: 𐎧𐎫𐎼𐎿 𐎠𐎼𐎡𐎹)، کوروش بزرگ یا کوروش کبیر، که کورش هم نوشته می‌شود، بنیان‌گذار و نخستین شاه شاهنشاهی هخامنشی بود که به مدت سی سال، در بین سال‌های ۵۵۹ تا ۵۲۹ پیش از میلاد، بر نواحی گسترده‌ای از آسیا حکومت می‌کرد. کوروش در استوانه خود که در بابل کشف شده، خودش را «فرزند کمبوجیه، شاه بزرگ انشان، نواده کوروش، شاه بزرگ انشان، نواده چیش‌پیش، شاه بزرگ انشان از خانواده‌ای که همیشه پادشاه بوده‌است» معرفی می‌کند. به گفته هرودوت، کوروش نسب شاهانه داشته‌است و به‌جز کتسیاس، دیگر نویسندگان یونانی، ماندانا، دختر آستیاگ را مادر کوروش دانسته‌اند و گزارش داده‌اند که کوروش حاصل ازدواج کمبوجیه یکم و ماندانا بوده‌است. برخی از مورخان امروزی این روایت را معتبر می‌دانند اما برخی دیگر اعتقاد دارند که رواج این روایت ریشه‌های سیاسی داشته‌است و هدفش این بوده که از بنیان‌گذار شاهنشاهی هخامنشی، مردی نیمه‌مادی بسازد تا مادها را با فرمانروایی پارس‌ها آشتی دهد و اصولاً رابطه‌ای بین ماندانا دختر آستیاگ و کوروش قائل نیستند و آن را افسانه می‌دانند. درباره کودکی و جوانی کوروش و سال‌های نخستین زندگی او، روایت‌های گوناگونی وجود دارد؛ اگرچه هر یک، سرگذشت زاده شدن وی را به شرح خاصی

نقل کرده‌اند؛ اما شرحی که آن‌ها درباره ماجرای زایش کوروش ارائه داده‌اند، بیشتر، شبیه افسانه است. هرودوت در مورد دستیابی کوروش به قدرت، چهار داستان نقل می‌کند؛ ولی فقط یکی از آن‌ها را معتبر می‌داند. طبق نظر کسنوفون از سده پنجم تا سده چهارم پیش از میلاد مسیح، سلسله داستان‌های متفاوتی درباره کوروش، نقل می‌شده‌است. کوروش ابتدا علیه ایشتویگو، شاه ماد، به جنگ برخاست و سپس به پایتخت حکومت ماد در هگمتانه یورش برد و با کمک‌هایی که از درون سپاه ماد به او شد، هگمتانه را فتح کرد. سپس کرزوس، شاه لیدییه را شکست داد و به‌سموی سارد لشکر کشید و پس از دو هفته، شهر سارد به اشغال نیروهای ایرانی درآمد. کوروش مسئولیت فتح دیگر شهرهای آسیای صغیر را به فرماندهانش واگذار کرد و خود به اکباتان بازگشت و به‌سوی «پارت»، «زرنگ»، «هرات»، «خوارزم»، «باختر»، «سغد»، «گندار»، «ته‌تگوش» و «آرخواتیش» لشکر کشید. جزئیات این جنگ‌ها در تاریخ ثبت نشده‌است و اطلاع کمی درباره جزئیات این نبردها وجود دارد.

در بهار سال ۵۳۹ پیش از میلاد، کوروش آهنگ تسخیر بابل را کرد و وارد جنگ با بابل شد. به گواهی اسناد تاریخی و عقیده پژوهشگران، فتح بابل بدون جنگ بوده‌است و توسط یکی از فرماندهان کوروش به‌نام گئوبروه در شب جشن سال نو انجام شد. هفده روز پس از سقوط بابل، در روز ۲۹ اکتبر سال ۵۳۹ پیش از میلاد، خود کوروش وارد پایتخت شد. تصرف بابل نقطه عطفی بود که باعث ایجاد امپراتوری بزرگی در آسیای مرکزی و غربی شد و زمینه بازگشت یهودیان تبعیدی به

میهن‌شان در سرزمین فلسطین (کنعان) را فراهم کرد. کوروش همچنین دستور داد که پرستش‌گاه اورشلیم را بازسازی کنند و ظروف و اشیای طلایی و نقره‌ای را که نبوکدنصر، شاه بابل، از اورشلیم ربوده بود، به یهودیان تحویل داد. استوانه کوروش پس از شکست دادن نبونعید و تصرف بابل، نوشته شده و به منزله سند و شاهد تاریخی پرازشی است. در سال ۱۹۷۱ میلادی، سازمان ملل متحد استوانه کوروش را به همه زبان‌های رسمی سازمان منتشر کرد و بدلی از این استوانه در مقر سازمان ملل در شهر نیویورک قرار داده شد.

هرودوت گزارش می‌دهد که کوروش در جنگ با ماساگتها کشته شد؛ ولی این دیدگاه را بیش‌تر مورخان جدید رد می‌کنند و معتقدند که داستان هرودوت ساختگی است.

تنها منبع موثق کهنی که غیرمستقیم به مرگ کوروش اشاره می‌کند، دو لوح و سند گلی یافت‌شده در بابل است که نخستین آن مربوط به دوازدهم اوت ۵۳۰ پیش از میلاد است که تاریخ آن «نهمین سال کوروش، شاه کشورها» را نشان می‌دهد. سند دوم که مربوط به سی و یکم اوت ۵۳۰ پیش از میلاد است، «سال آغاز فرمانروایی کمبوجیه، شاه کشورها» را بر خود دارد. این دو سند که در ظاهر اهمیت چندانی ندارند، در واقع نشان می‌دهند که کوروش در فاصله بین ۱۲ تا ۳۱ اوت سال ۵۳۰ پیش از میلاد درگذشته‌است یا حداقل، خبر مرگ وی و برتخت‌نشینی کمبوجیه در این تاریخ به بابل رسیده‌است.

پیش از سال ۵۵۰ قبل از میلاد پارس‌ها نقش به سزایی در تحولات دنیا بازی نمی‌کردند اما در این سال پیروزی‌ها و فتوحات کوروش بر

سلاطین همسایه آغاز گردید. کوروش یک نظامی نابغه بود، به طوری که بین سال‌های ۵۵۰ تا ۵۳۹ پیش از میلاد با فرماندهی موفق لشکریانش پیروزی‌های متعددی کسب نمود. گستردگی پهنه حکومت کوروش تا سال ۵۳۹ پیش از میلاد از شرق، رود سند در هندوستان و از غرب، آناتولی بود. این قلمرو حکومتی ۳۲۰۰ کیلومتر طول داشت.